

4-puntenmanifest

Het belang van watersport- en recreatiebedrijven in de toekomst

voor de bestuursperiode 2022-2026

Ons land staat voor heel grote opgaven. De energietransitie, het oplossen van het woningtekort, de verdeling van schaarse ruimte in de leefomgeving en het opleiden van voldoende vakmensen. Het is een kleine greep van onderwerpen die op het bordje komen van raadsleden en wethouders in de bestuursperiode 2022-2026.

*De komende jaren willen we werken aan een mooier Nederland,
waarin recreatie naast wonen en werken als topprioriteit wordt gezien.*

Watersport- en recreatiebedrijven krijgen ook maken met al deze thema's en hebben daar een belangrijke rol in te vervullen. Dat versterkt de enorme maatschappelijke en economische betekenis van de sector. Samen met raadsleden en wethouders willen we de komende vier jaar werken aan een mooier Nederland, waarin recreatie naast wonen en werken als topprioriteit wordt gezien.

HISWA-RECRON neemt toekomstige raadsleden en wethouders graag mee in deze ambitie. In dit manifest staan vier praktische aandachtspunten voor de korte en lange termijn. We gaan hierover graag met hen in gesprek.

HISWA-RECRON stemt voor:

- 1 Toerisme als de economische motor van de regio**
- 2 Ruimte voor natuurinclusief en duurzaam ondernemen**
- 3 Recreatie dat recreatie moet blijven**
- 4 Voorrang aan financieel herstel**

HISWA-RECRON is de ondernemersorganisatie voor watersport en recreatie. HISWA-RECRON ondersteunt, verbindt en promoot haar leden: 2.500 watersport- en recreatiebedrijven in Nederland met een marktaandeel van 70%. HISWA-RECRON behartigt de belangen van deze bedrijven op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

1 Toerisme: de economische motor van de regio

De toeristische sector is de snelst groeiende economische sector van Nederland. In totaal waren deze bedrijven in 2019 goed voor 32 miljard euro van het bruto binnenlands product, waarmee de sector net zo veel als de bouw, en zelfs twee keer zo veel als de landbouw bijdroeg aan de Nederlandse economie. Op het hoogtepunt werkten er 813.000 mensen (1 op de 13 werkende Nederlanders) in de toeristische sector. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur beschrijft in hun rapport 'Waardevol Toerisme'¹ (2019) dat deze groei tot een directe economische impuls voor de gemeenten en regio's in Nederland heeft geleid.

De sector vormt zeker in krimp- en buitengebieden het fundament van aanvullende bedrijvigheid en werkgelegenheid in andere sectoren. Toerisme zorgt dus voor het in stand houden van voorzieningen die voor de inwoners van belang zijn zoals fietspaden, horeca, musea en winkels. Ook de maatschappelijke meerwaarde is enorm. Inwoners vinden bij toeristisch-recreatieve bedrijven - soms heel letterlijk - een plekje om te *re-creëren*. Watersport- en recreatiebedrijven zijn toegankelijk en betaalbaar voor iedereen en bieden de mogelijkheid even uit het drukke leven te stappen en heerlijk te ontspannen.

Toerisme zorgt voor het in stand houden van voorzieningen die voor de inwoners van belang zijn zoals fietspaden, horeca, musea en winkels.

De coronacrisis heeft in de afgelopen twee jaar de sector zwaar getroffen. De toegevoegde economische waarde nam in 2020 gemiddeld met 45% af. Het aantal gasten in toeristische accommodaties nam met

¹ https://rli.nl/sites/default/files/rli_advies_waardevol_toerisme_onze_leefomgeving_verdient_het.pdf

meer dan 50% af². Dit heeft ondernemers en regio's zwaar geraakt. Maar nu we weer langzaam teruggaan naar 'het nieuwe normaal' zien we opnieuw de potentie van deze sector opbloeien. Hoe gaan we deze potentie nog meer benutten en omzetten in concrete resultaten voor gemeenten en regio's?

Wat is er nodig?

1. Neem een toeristische paragraaf op in het coalitieakkoord, waarin heldere ambities staan over het ondersteunen van onze waardevolle toeristisch-recreatieve bedrijven. Zo wordt de ontwikkeling van de regio verder gestimuleerd.
2. Verbind toerisme aan andere beleidsterreinen zoals wonen, natuur en landschap, cultuur, sport, infrastructuur, vestigingsklimaat, waterbeleid en omgevingsbeleid. Zo kan ook de toeristische sector bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Stimuleer publiek-private samenwerking.
3. Stimuleer de samenwerking tussen de toeristische sector en het onderwijs. De komende jaren zijn er veel meer (met name praktisch opgeleide) studenten nodig om de toeristische sector draaiende te houden. Watersport- en recreatiebedrijven zitten te springen om vakmensen.

2 Ruimte voor natuurinclusief en duurzaam ondernemen

Nederland staat voor grote opgaven op het gebied van verduurzaming, energiebesparing en de aanpak van de stikstofcrisis. De ruimte is schaars en nu al wordt duidelijk dat de opgaven binnen de RES-regio's niet zonder weerstand uit de samenleving uitgevoerd kunnen worden. Leden van HISWA-RECRON willen graag hun verantwoordelijkheid pakken en meewerken aan de duurzaamheidstransitie, maar deze ondernemers hebben daar – vaak ook letterlijk – ruimte voor nodig.

Wij staan voor hoogwaardige en duurzame toeristische producten en diensten die bijdragen aan een betere leefwereld voor mens en milieu.

Voor ondernemers is de stap naar duurzaamheid en elektrificatie op dit moment vaak nog te groot. Onzekerheid in de techniek van de toekomst, plotselinge regionale beleidswijzigingen, de ligging in het buitengebied en het ontbreken van investeringsruimte door fiscaal overheidsbeleid dragen hier aan bij.

De investeringsmogelijkheden van onze ondernemers worden enerzijds beperkt door hun financiële positie (mede vanwege de coronacrisis), anderzijds door de onmogelijkheid om hun bedrijfsvoering uit te breiden. HISWA-RECRON pleit niet voor ongebreidelde groei. Wij staan voor hoogwaardige en duurzame toeristische producten en diensten die bijdragen aan een betere leefwereld voor mens en milieu.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/36/na-recordjaar-2019-keldert-toegevoegde-waarde-toerisme-in-eerste-helft-2020>

Wat is er nodig?

1. Maak ruimte in omgevingsplannen voor flexibele uitbreiding van bedrijven als dit nodig is voor de realisatie van transformatieprojecten en duurzaamheidsinitiatieven. Investeer in goede bereikbaarheid en infrastructuur. Voorkom onnodige regelgeving die innovaties remmen.
2. Borg de positie van watersport- en recreatieondernemers in het buitengebied in de Regionale Energie

Strategieën (RES-en 1.0 en 2.0) en in de aanvullende verduurzamingsopgaven. Zij spelen een cruciale rol in het verwezenlijken van de ambitie voor grootschalige opwekking van energie. Goede landschappelijke inpassing is een randvoorwaarde.

3. Benut vrijkomende landbouwarealen voor recreatieve gebiedsontwikkeling, nieuwe (vaar)watergebieden, landschapsverfraaiing al dan niet in combinatie met ruimte voor de energietransitie.

3 Recreatie moet recreatie blijven

Bedrijven die zijn aangesloten bij HISWA-RECRON bieden voor iedereen vakantie mogelijkheden aan. De toegankelijkheid in financiële zin staat door diverse oorzaken (coronacrisis, hogere belastingdruk en lokale lasten, verduurzamingsopgave) onder druk. Hierdoor wordt het toeristisch aanbod over de hele linie duurder.

Daarbij komt het chronische tekort aan woningen en de bezuinigingen op het sociaal domein in Nederland. Dat drijft steeds meer mensen naar vakantieparken voor permanente bewoning. Naast dat een vakantiepark, zeker voor mensen met een zorgindicatie, niet geschikt is als verblijfplaats, wordt door deze ontwikkeling steeds meer recreatief aanbod onttrokken uit de markt. In plaats van dat overheden hier proactief tegen strijden, worden permanente bewoners geholpen door de mogelijkheid objectgebonden omgevingsvergunningen af te geven en adressen toe te kennen aan recreatieve objecten.

Het chronische tekort aan woningen drijft steeds meer mensen naar vakantieparken voor permanente bewoning. Overheden moeten hier proactief tegen strijden.

Wat is er nodig?

1. Sluit permanente bewoning op vakantieparken uit en leg dat vast in omgevingsplannen. Een goed voorbeeld hiervan is de provincie Utrecht. Formuleer als gemeente hier beleid op, om te voorkomen

dat er bij ongewenste ontwikkelingen toch een vergunning moet worden verleend³. Ondersteun huidige permanente bewoners van vakantieparken bij het vinden van goede en betaalbare alternatieve woonruimte.

2. Neem geen recreatieve standplaatsen op in de BAG en ken geen unieke adressen toe aan verblijfsobjecten op recreatieterreinen, zowel bij roerend en onroerend goed. Niet alleen nodigen deze ontwikkelingen uit tot permanente bewoning, ze zadelen ondernemers met onnodige extra lasten op, bijvoorbeeld op het gebied van vastrecht.
3. Stimuleer publiek-private projecten die de vitaliteit van de watersport- en recreatiesector vergroten. Hoe beter de economische positie van bedrijven, hoe minder aantrekkelijk deze zijn voor mensen die criminele activiteiten ontplooiën. Handhaving op ongewenste situaties is nodig, maar zorg ervoor dat de samenwerking met de ondernemer hierin geborgd is. Lokale initiatieven hebben hierin een waardevolle rol.

4 Financieel herstel voorop

De coronacrisis heeft een enorme impact gehad op de watersport- en recreatiesector. Met name bij bedrijven die afhankelijk zijn van het verblijf van grote groepen, zoals de groepsaccommodaties, is de financiële nood nog onverminderd hoog. 30% van de sector heeft te maken met hoge (soms problematische) schulden vanwege de coronacrisis.

Voordat we van de watersport- en recreatiesector verlangen dat ondernemers investeren in duurzaamheid, nieuwe marktconcepten en het aantrekkelijk maken van de regio, moet eerst financieel herstel plaatsvinden.

De benodigde investeringskracht van veel meer bedrijven staat onder druk. Tijdens de coronacrisis hebben veel ondernemers hun reserves of zelfs pensioenen moeten aanspreken. Voordat we van de watersport- en recreatiesector verlangen dat ondernemers investeren in duurzaamheid, nieuwe marktconcepten en het aantrekkelijk maken van de regio, is het van essentieel belang dat eerst het financieel herstel van deze bedrijven plaatsvindt. Decentrale overheden staan aan de lat om hier een grote rol in te spelen.

³ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/gemeenten-moeten-alert-zijn-op-permanente.16616339.lynkx?pageStart8=11>

Wat is er nodig?

1. Verhoog structurele heffingen zoals de OZB, riool- en afvalbelastingen en toeristenbelasting niet verder, anders dan de gebruikelijke indexatie. Dit is noodzakelijk voor het behoud van financieel gezonde bedrijven. Gemeenten moeten gezonde bedrijven met een problematische financiële positie

geholpen worden om uit die situatie te geraken. Maatwerk en belastinguitstel kan hierbij helpen.

2. Maak lokale aanvalsplannen voor het voorkomen van regeldruk. De toegenomen regeldruk bij met name gemeenten weerhouden ondernemers van een efficiënte bedrijfsvoering. Het ondermijnt de waarde die watersport- en recreatiebedrijven kunnen toevoegen aan de regio.
3. Denk na over de houdbaarheid van de toeristenbelasting. Dit is noodzakelijk voor de langere termijn. De opbrengst van deze belasting wordt nog te vaak als sluitstuk voor de begroting gebruikt, en niet voor een kwaliteitsimpuls voor de sector. HISWA-RECRON pleit voor het afschaffen van de toeristenbelasting en het vormgeven van een omgevingsbijdrage. Hiermee wordt de lastendruk eerlijker verdeeld. Het vraagt een brede coalitie van ondernemers, gemeenten en andere gebruikers van de ruimtelijke leefomgeving om deze financieringssysteem vorm te geven.

Meer informatie

Wilt u doorpraten over onze ambities? Of heeft u vragen over hoe u samen met de partners in de regio deze ambities kunt realiseren? Neem dan contact op met de regiomanager van HISWA-RECRON in uw regio:

Gerdina Krijger
g.krijger@hiswarecron.nl
06-51156931
www.hiswarecron.nl